

DOI 10.31651/2524-2660-2020-2-152-157
ORCID 0000-0003-3513-6154

БАГНО Юлія Миколаївна,

кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»
e-mail: julijabaghno@gmail.com

ORCID 0000-0002-2008-1122

СЕРГІЙЧУК Олена Миколаївна,

кандидатка історичних наук, доцентка,
доцентка кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»
e-mail: sergiichukelena@ukr.net

УДК 378.018.8.011.3–051:373.3(045)

**ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ
ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ**

На сьогодні перед системою освіти стоїть проблема підготовки майбутнього вчителя, який здатний самостійно здійснювати вибір змісту освіти, конструювати та інтегрувати освітній матеріал, створювати освітні проекти, використовувати ефективні освітні технології, конструювати та управляти освітнім процесом.

В історії становлення та розвитку вітчизняної системи освіти є значний досвід упровадження комплексного навчання. Сутність комплексного підходу полягає зокрема, у створенні інтегрованих курсів – навчальних предметів, які адаптують для вивчення та інтегрують знання декількох наук або видів мистецтв; за провадженням тематичних днів, які об'єднують блоки знань із різних навчальних предметів, тем навколо однієї проблеми з метою інформаційного та емоційного збагачення сприймання, мислення, почуттів учня.

Ключові слова: майбутній вчитель початкових класів; інтегроване навчання; принцип дитиноцентризму; принцип індивідуального підходу; навчальна програма; демократизація освітнього процесу.

Постановка проблеми. Державна політика в сфері освіти в умовах сьогодення зорієнтована на реалізацію і впровадження основних положень Національної стратегії розвитку освіти України на період до 2021 рр. (2013 р.), Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (2016 р.) [1] та Законів України «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про освіту» (2017 р.), «Про загальну середню освіту» (2020 р.), тим самим докорінно реформуючи систему, зміст, підходи та принципи освіти. У зв'язку з цим перед педагогічною наукою та освітньою практикою висунуто низку складних і відповідальних завдань, пов'язаних з готовністю педагога до нових реалій.

Саме тому, що у цьому процесі одна з ключових ролей належить учителю, зокрема вчителю початкових класів, перед педагогічними закладами вищої освіти постає завдання підготовки вчителя нової генера-

ції, готового до розвитку компетентного учня, його талантів, індивідуальних особливостей, творчого потенціалу, що зумовлює зміну змісту педагогічної освіти та у його реалізації.

Зокрема, Концепцією розвитку педагогічної освіти (2018 р.) [2], визначено за необхідність удосконалення організації освітнього процесу у закладах вищої освіти на засадах гуманності розвитку і саморозвитку студентів шляхом реалізації індивідуалізації освітнього процесу та посилення ролі самостійної роботи студентів; упровадження електронних засобів навчання, комп'ютерних навчальних програм; використання інформаційно-комп'ютерних технологій і мультимедійних засобів; технічну і технологічну модернізацію навчальних лабораторій та засобів навчання; використання сучасних систем контролю якості знань студентів та проведення моніторингу якості освіти. Успішна реалізація вищезначених положень має на меті підготовку майбутніх учителів, здатних до творчої професійної діяльності, управління освітнім процесом та професійного розвитку.

Мета статті полягає у висвітленні проблем підготовки майбутнього вчителя початкових класів відповідно до викликів сьогодення, зокрема інтегрованого навчання на засадах гуманної та конструктивної взаємодії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Підготовка майбутніх учителів до професійної діяльності має ґрунтовну теоретичну основу та значні досягнення в освітній практиці завдяки працям Л. Бірюк, А. Богущ, В. Бондара, О. Будник, В. Бураяка, Г. Волошиної, В. Галузинського, І. Дичківської, О. Дубасенюк, М. Євтуха, Г. Кравченко, В. Кузя, С. Мартиненко, О. Матвієнко, Н. Ничкало, О. Осадченко, О. Пехоти, О. Плахотник, Н. Побірченко, О. Пометун, О. Савченко, Т. Семенюк, Г. Тарасенко, А. Хомич та ін.

Однак, на сучасному етапі становлення і розвитку Нової української школи, упровадження Законів України «Про освіту» (2017 р.) та «Про середню освіту» (2020 р.), які принципово змінюють освітню політику, зміст і технології освіти, виникає необхідність змін у підготовці майбутніх учителів. Як зазначає О. Савченко, нагальною є потреба оновлення змісту підготовки майбутніх учителів початкових класів за принципом цілісності, системності та інтеграції; урахування тих процесів, які визначають діяльність сучасної нової початкової школи. Зокрема, набуває актуальності проблема підготовки майбутнього вчителя до інтегрованого навчання, використання ефективних освітніх технологій конструювання та управління освітнім процесом, вивчення індивідуальних особливостей дітей, розвитку їх здібностей та обдарувань.

Аналіз нормативної, методичної та науково-педагогічної літератури засвідчив, що майбутній педагог початкового навчання має бути готовий до реалізації основних ідей НУШ: 1) формування в учнів ключових і предметних компетентностей шляхом інтеграції змісту різних освітніх галузей; 2) організації дослідницького навчання з орієнтацією на реальні можливості учня; 3) свободи у доборі змісту, методів, засобів, форм та обсягу навчання; 4) упровадження ефективних вітчизняних і зарубіжних методичних підходів та експериментального упровадження власних авторських технологій.

Відтак, заклади вищої освіти мають підготувати майбутнього педагога початкової школи до реалізації в професійній діяльності багатофункціональної освітньої моделі, що дозволяє йому самостійно здійснювати вибір змісту освіти, що відповідає Державному стандарту (2018 р.), конструювати та інтегрувати освітній матеріал, створювати освітні проекти, які мають відповідати потребам учня, бути ефективними та педагогічно виправданими.

В історії становлення та розвитку вітчизняної системи освіти є значний досвід її реформування, який в сучасних умовах дозволить запобігти повторенню значних помилок. Компаративний аналіз засвідчив схожі тенденції у реформуванні освіти в Україні, зокрема на початку 20-х років ХХ ст. було оголошено упровадження комплексного навчання – ідеї єдиного комплексу – головної теми, навколо якої організовувалась робота школи: життя дитини і оточуючого її світу. Комплексне навчання включало ідею комплексів – тем, відповідно до сезонів року, навколо яких здійснювалось структурування навчального матеріалу. Основний зміст цих тем становив 3 блоки:

природа – праця – суспільство, що передбачало вивчення навколишньої природи і діяльності людей в сільськогосподарському або промисловому виробництві.

У сучасних умовах вагомим значення набуло інтегроване навчання, яке також ґрунтується на комплексному підході. Сутність комплексного підходу полягає зокрема, у створенні інтегрованих курсів – навчальних предметів, які адаптують для вивчення та інтегрують знання декількох наук або видів мистецтв; запровадженні тематичних днів, які об'єднують блоки знань із різних навчальних предметів, тем навколо однієї проблеми з метою інформаційного та емоційного збагачення сприймання, мислення, почуттів учня.

Прикладом інтеграції видів мистецтв спостерігаємо як в практиці нової початкової школи, так і на початку 20-х років ХХ ст.. Зокрема в 20-х рр. ХХ ст. в освітню практику початкової школи впроваджували «мистецький принцип», який об'єднував у собі окремі галузі мистецтва, і являв собою своєрідний комплекс засобів формування у дітей почуття прекрасного, любові до мистецтва, формування умінь оцінювати та створювати прекрасне на основі навчального матеріалу з образотворчого мистецтва, музики та акторської майстерності [3, с. 83]. У сучасних умовах спостерігаємо упровадження в освітній процес початкової школи викладання інтегрованого курсу «Мистецтво», який передбачає всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті [4, с. 51].

Зміст навчання та виховання у початковій школі 20-х років ХХ ст. характеризувався своєю демократичністю, яка полягала у відмові від шаблонних стандартів навчальних планів та програм, «...програми є зразкові, гнучкі, рухливі, еластичні» [5, с. 58], що давало змогу вчителю навчати та різними навчальними програмами (програми Головного відділу соціального виховання, Київського губернського відділу соціального виховання та ін.). Сучасний учитель має змогу створювати власні навчальні програми або доповнювати типові навчальні програми розроблені МОН [4; 6]. Окрім того вчитель може застосовувати в освітній практиці авторські навчальні програми [7], щодо яких була здійснена експертиза, та Державною службою якості освіти надано висновок, що вони відповідають

Державному стандарту початкової освіти та можуть запроваджуватися в закладах освіти, зокрема:

– Освітня програма для початкової школи за педагогічною технологією «Росток» (авт. Т.О. Пушкарьова);

– Освітня програма «Початкова школа: освіта для життя» (Київський університет імені Б. Грінченка за заг. ред. В.О. Огнев'юка);

– Освітня програма «На крилах успіху» для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти (наук. кер. творчої групи А.Д. Цимбалару);

– Освітня програма початкової освіти за вальдорфською педагогікою (Асоціація вальдорфських ініціатив в Україні, автори Д.Ю. Косенко та О.І. Мезенцева);

– Освітня програма для 1-2 класів за системою розвивального навчання у закладах загальної середньої освіти (авт. кол. С.В. Ломакович, А.І. Тимченко, С.О. Жукова, О.М. Кондратюк та ін.);

– Освітня програма початкової освіти «Світ, в якому я живу» (1-2 класи) (Видавництво «Навчальна книга-Богдан», керівник проф. С.І. Якименко);

– Освітня програма початкової освіти в науково-педагогічному проекті «Інтелект України» цикл І (1-2 класи) (Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, науковий керівник І.В. Гавриш);

– Освітня програма для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти за системою розвивального навчання Д.Б. Ельконіна, В.В. Давидова та ін. (автори І.П. Старгіна, Г.М. Захарова, Г.В. Жемчужкіна, К.І. Пінсон, О.А. Перепелицина, Н.П. Сосницька).

Відтак, з означеного можемо констатувати, що в сучасних умовах учитель початкового навчання у професійній діяльності обмежений лише Державним стандартом початкової освіти, яким окреслено принципи: визнання талановитості кожної дитини; визнання цінності дитинства; радість пізнання; розвиток вільної особистості; формування здорового способу життя й створення безпечних умов у школі, формування морально-етичних цінностей та результати: що мають знати та вміти учні, закінчивши певний етап навчання, а методи, засоби та підходи як досягнути цих результатів, учитель має визначити самостійно. На думку О. Савченко базовими теоретичними положеннями конструювання змісту були реалізація принципу дитиноцентризму в усіх його вимірах діяльнісного підходу [8].

Аналіз навчально-методичної та науково-педагогічної літератури засвідчив, що в освітній практиці є значний досвід із запровадження мультидисциплінарного (учитель орієнтується на певні навчальні предмети. Він інтегрує навчальний зміст з кількох предметів і при цьому не порушує цілісність самих навчальних дисциплін; інтеграція навчального матеріалу відбувається навколо певної теми) та міждисциплінарного (взаємопроникнення навчального матеріалу з різних навчальних предметів є глибшим (наприклад, вивчення навчального матеріалу кількох освітніх галузей може відбуватися в межах одного інтегрованого курсу), освітні галузі ідентифікуються, але їх обриси не є такими чіткими) підходи та запровадженні інтегрованого навчання. Значно складнішим, а разом з тим і значно цікавим є трансдисциплінарний підхід, за якого вчителі розробляють навчальну програму на основі запитів учнів або планують навчання на основі проектів; при такому підході вчителі формують наскрізні навички в реальному контексті, адже учні вирішують реальну проблему [9].

Упровадження трансдисциплінарного підходу дає підстави для реалізації принципу дитиноцентризму, який основними нормативно-правовими документами (Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа») окреслено як основу для реалізації прав і свобод дитини, її здібностей, потреб та інтересів, необхідність гуманізації навчання, особистісного підходу, створення навчально-предметного середовища, що в сукупності забезпечують психологічний комфорт і сприяють вияву творчості дітей.

Так, реалізація принципу дитиноцентризму вимагає від майбутнього вчителя дидактичних знань про особливості впровадження особистісно орієнтованого навчання в початковій школі (С. Гончаренко, С. Логачевська, О. Савченко, І. Якиманська). Поділяємо думку науковців, що основним вимогами до розробки дидактичного забезпечення навчання, що сприятиме реалізації принципу дитиноцентризму, є:

– організація навчання на засадах всебічного врахування індивідуальних потреб і можливостей учня та диференціація навчального матеріалу на цій основі [10, с. 18–23; 11];

– глибока повага до особистості учня, ставлення до нього як до свідомого і відповідального суб'єкта освітньої взаємодії з учителем і ровесниками [11];

– інтеграція в освітньому процесі, яка забезпечує узагальнення окремих картин, понять, уявлень дитини про оточуючий світ та саму себе [12];

– підготовка навчального матеріалу у відповідності зі змістом суб'єктного досвіду учня та досвіду його попереднього навчання [13];

– активне стимулювання учня до самооцінювальної освітньої оцінювальної діяльності, з метою самоосвіти, саморозвитку, самовираження в ході оволодіння знаннями [13];

– стимулювати учнів до самостійного вибору найбільш значущих для них способів опрацювання навчального матеріалу [13];

– суб'єктна діяльність кожного учасника освітнього процесу в побудові, реалізації, рефлексії, оцінці навчання [13].

Схожими були ідеї в 20-х роках ХХ століття: дотримання принципів індивідуального підходу у навчанні і вихованні та соціальної зумовленості виховання, що передбачало побудову освітнього процесу відповідно до особистих потреб кожної дитини, розвитку її індивідуальних якостей, нахилів та здібностей, її інтелектуального, духовного, психічного та фізичного розвитку

Відтак, узагальнюючи означене вище, можемо визначити спільні тенденції реформування початкової освіти в Україні в 20-х роках ХХ ст. і на сучасному етапі:

– побудова освітнього процесу на засадах комплексного підходу;

– демократизація змісту освіти;

– визнання найвищою цінністю особистості дитини, її всебічний розвиток.

Однак, започатковані реформи у 20-х роках ХХ століття не дали бажаних результатів, навпаки, на педагогічних з'їздах та у педагогічній пресі констатували, що діти мали повільний темп читання, нехтували розділовими знаками, погано переказували; з письма спостерігались такі недоліки: невміння тримати ручку, невірний та поганий правопис, багато орфографічних помилок; з математики: погана техніка лічби, багато хиб у техніці множення і ділення [5]. Якими ж були причини такого становища? Аналіз науково-педагогічних джерел засвідчив, основними причинами недоліків у реформуванні освіти 20-х років ХХ ст. були слабка методична підготовка вчителів та недостатнє навчально-методичне забезпечення освітнього процесу.

На сучасному етапі становлення та розвитку початкової освіти Р. Арцишевський, Н. Бібік, М. Вашуленко, К. Гуз, В. Ільченко, Л. Кочина, Н. Присяжнюк, О. Савченко, В. Тименко, С. Якименко та ін. запропонували значні навчально-методичні та навчальні матеріали з проблем інтеграції навчального матеріалу: повної інтеграції – групування змісту різних навчальних предметів; тематичної інтеграції – поєднання навчального матеріалу з різних предметів з метою вивчення важливих наскрізних тем; інтеграції видів навчальної діяльності учнів несхожих між собою способів діяльності, що підпорядковані одній темі [14].

На думку В. Радула, важливо, щоб майбутні вчителі початкового навчання оволодівали не тільки знаннями, а й способами діяльності, поступово опановували більш складними її видами, переходили від репродуктивної до творчої діяльності, від відтворення отриманих знань до самостійного вирішення більш складних пізнавальних завдань, до використання отриманих знань для рішення завдань творчого характеру, необхідних у професійній діяльності [15, с. 43]. Адже в сучасних умовах учитель це в першу чергу не транслятор інформації, він набуває нових ролей: коуча, ментора (наставника), модератора, фасилітатора, тьютора, новатора. Серед основних ідей оновлення змісту початкової освіти, на думку В. Андрущенко, провідне місце належить підготовці нового вчителя, здатного ввести дитину у сучасний соціум, навчити її жити, творити й перемагати в реальних життєвих умовах [16].

Саме тому серед професійних умінь майбутнього вчителя початкових класів Нової української школи вважаємо найбільш значимими:

– уміння налагоджувати гуманні відносини в учнівському колективі, застосовувати основні ідеї педагогіки співробітництва з учнями, їх батьками, колегами в педагогічному колективі;

– культура спілкування, як основа формування системи знань в учнів та здатності застосувати ці знання у практиці;

– уміння управляти освітнім процесом, наставляти дітей у досягненні результатів навчання з урахуванням особливостей індивідуальності дитини, її здібностей, нахилів, інтересів;

– уміння визначати проміжні освітні завдання в залежності від віку дітей, вимог Державного стандарту початкової школи

(2018 р.), мети навчального предмета, інтеграції предметів та інтегрованих курсів;

– уміння використовувати інноваційні технології (розвитку критичного мислення, ігрові технології, ІТ-технології, мультимедійні, STEM, STEAM-технології та ін.) для ефективного, результативного, творчого, продуктивного навчання;

– уміння здійснювати колективну (групову) та індивідуальну рефлексію, та постійного особистісного розвитку на цій основі.

У процесі підготовки майбутніх учителів початкових класів до професійної діяльності ЗВО мають сформулювати здатність:

– здобувати, поповнювати і розширювати свої знання щодо особливостей педагогічної діяльності в початковій школі; аналізувати досвід та освітню практику початкової школи в найбільш розвинених державах світу;

– відбирати навчальний матеріал з метою формування інтересу до навчання у дітей;

– застосовувати й поєднувати оптимальні форми, методи та засоби для реалізації мети в освітньому процесі початкової школи;

– передбачати та оцінювати наслідки впровадження сучасних педагогічних технологій навчання;

– керувати освітнім процесом з метою запобігання труднощів у навчанні та конфліктних ситуацій, стимулювання освітньої діяльності учнів.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, в сучасних умовах викликів сьогодення набуває актуальності проблема готовності майбутніх учителів початкового навчання до інтегрованого навчання на засадах гуманної та конструктивної діалогової взаємодії, здатні працювати на засадах педагогіки партнерства. Саме тому подальших досліджень потребують проблеми формування нестандартного мислення майбутніх учителів початкового навчання, творчого підходу до роботи, вироблення власного педагогічного стилю.

Список бібліографічних посилань

- Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»: розпорядження Кабінету Міністрів України № 988-р від 14 грудня 2016. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249613934>
- Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 16 липня 2018 р, № 776. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
- Багно Ю.М. Соціально-культурні компоненти навчально-виховного процесу сільської початкової школи в Україні (20 – початок 30-х рр. ХХ століття): дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. Переяслав-Хмельницький, 2009. 220 с.
- Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я.: Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1272. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf>
- Матеріали про організацію єдиної трудової школи України (постанови, проекти положень, протоколи, тези, доповіді, доповідні записки, плани занять, звернення) 4.02.1919 – 27.06.1919. ЦДАВО України (Центральний Державний архів вищих органів влади та управління України). Ф. 166. Оп.1. Спр. 388. Арк. 6–7.
- Типова освітня програма початкової освіти. Цикл І (1–2 класи). URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/tipovaosvitnyaprograma-1.doc>.
- Щодо затвердження освітніх програм загальної середньої освіти: Лист Міністерства освіти і науки України № 1/9-344 від 25.05.2018. URL: <https://intellect-ukraine.org/novyny/164-typovi-osvitni-programy-22>
- Савченко О.Я. Початкова освіта в контексті ідей нової української школи URL: <http://lib.iitta.gov.ua/714505/1/Початкова%20освіта%20в%20контексті%20ідей%20НУШ.pdf>
- Інтегроване навчання. Глосарій. Онлайн-курс для вчителів початкових класів https://edera.gitbook.io/glossary/integraciya/intehrovane_navchannia
- Логачевська С.П. Диференціація – одна з форм інтерактивного навчання молодших школярів: [з досвіду педагогічної діяльності]. *Початкова школа*. №10. 2006. С. 18–23.
- Савченко О.Я. Енциклопедія освіти. Гол. ред. В.Г.Кремень. Київ: Юрінком Інтер. 2008. С. 626.
- Гончаренко С.У. Формування наукової картини світу в дорослих: монографія. Київ: ІПООД НАПН України, 2013. 220 с.
- Якиманская И.С. Технология личностно-ориентированного образования. Москва. 2000. 224 с.
- Бібік Н.М. Інтегроване навчання: досвід упровадження в початковій школі. URL: http://lib.iitta.gov.ua/714524/1/Бібік_тези_2018.pdf
- Радул В.В., Кравцов В.О., Михайліченко І.М. Основи професійного становлення особистості сучасного вчителя: навч. посібник. Кіровоград: Імекс ЛТД, 2007. 252 с.
- Андрущенко В. Нову школу збудує новий вчитель: інтерв'ю. URL: <https://npu.edu.ua/ua/interviu/4068-novu-shkolu-zbuduie-novyi-vchytel>.

References

- The concept of implementation of state policy in the field of reforming general secondary education "New Ukrainian School": Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine № 988-r of December 14, 2016. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/npas/249613934>
- On approval of the concept of development of pedagogical education: Order of the Ministry of education and science of Ukraine of July 16, 2018, № 776. Retrieved from <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
- Bagno, Yu.M. (2009). Socio-cultural components of the educational process of rural primary school in Ukraine (20 – early 30's of the twentieth century) (PhD dissertation). Pereyaslav-Khmelnitsky. 220 p.
- A typical educational program developed under the direction of Savchenko O.Ya. Approved by the order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated October 8, 2019 № 1272. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf>

5. Materials on the organization of the unified labor school of Ukraine (resolutions, draft regulations, protocols, abstracts, reports, memos, lesson plans, appeals) 4.02.1919 – 27.06.1919. *Central State Archives of Ukraine (Central State Archive of Higher Authorities and Administration of Ukraine)*. Stok. 166. description.1. file. 388. Ark. 6–7.
6. A typical educational program of primary education. Cycle I (1-2 classes). URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/tipovaosvitnyaprograma-1.doc>.
7. Regarding the approval of educational programs of general secondary education: Letter of the Ministry of Education and Science of Ukraine № 1 / 9-344 dated 25.05.2018. Retrieved from <https://intellect-ukraine.org/novyny/164-typovi-osvitni-programy-22>
8. Savchenko, O.Ya. Primary education in the context of the ideas of the new Ukrainian school. Retrieved from <http://lib.iitta.gov.ua/714505/1/Початкова%20освіта%20в%20контексті%20ідей%20НУШ.pdf>.
9. Integrated learning. Glossary. An online course for primary school teachers. Retrieved from https://edera.gitbook.io/glossary/integraciya/intehrovanе_navchannia
10. Logachevskaya, S.P. (2006). Differentiation - one of the forms of interactive learning of junior high school students: [from the experience of pedagogical activity]. *Elementary School*, 10: 18–23.
11. Savchenko, O.Ya. (2008). Encyclopedia of education. In V.G. Kremen (Ed.). Kyiv: Yurinkom Inter.
12. Goncharenko, S.U. (2013). Formation of a scientific picture of the world in adults: a monograph. Kyiv: IPOOD NAPS of Ukraine, 220 p.
13. Yakimanskaya, I.S. (2000). Technology of personality-oriented education. Moscow. 224 p.
14. Bibik, N.M. (2018). Integrated learning: the experience of implementation in primary school. Retrieved from http://lib.iitta.gov.ua/714524/1/Бібик_тези_2018.pdf.
15. Radul V.V., Kravtsov V.O., Mikhailichenko I.M. (2007). Fundamentals of professional development of the personality of a modern teacher: textbook. manual. Kirovograd: Imex LTD. 252 p.
16. Andrushchenko, V. A new school will be built by a new teacher: an interview: Retrieved from <https://npu.edu.ua/ua/interv-іu/4068-novu-shkolu-zbuduіe-novyі-vchytel>.

BAHNO Yuliia,

PhD in Pedagogy, Associate Professor,
Associate Professor of General Pedagogy and Higher School Pedagogy Department,
SHEI «Pereiaslav-Khmelnyskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University»,

SERHIICHUK Olena,

PhD in History, Associate Professor,
Associate Professor of General Pedagogy and Higher School Pedagogy Department,
SHEI «Pereiaslav-Khmelnyskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University»,

THE PRESENT-DAY CHALLENGES IN A FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHER'S TRAINING

Summary. Introduction. Pedagogical universities are faced with the task of training a teacher of a new generation, ready for the development of a competent student, his or her talents, individual characteristics, and creative potential, which determines the change in the content of teacher education and its implementation. In particular, the problem of a future teacher's training who is able to independently choose the content of education, design and integrate educational material, create educational projects, use effective educational technologies, design and manage the educational process is becoming relevant.

The purpose is to highlight the problems of a future primary school teacher's training in accordance with the challenges of our time, in particular, integrated teaching that is based on humane and constructive interaction.

The methods of research – problematic, logical and comparative analysis of scientific and pedagogical literature, scientific works of domestic researchers, comparison and generalization of the methodological foundations of psychological and pedagogical literature.

Results. In modern conditions, integrated learning has become important, which corresponds to the individual characteristics of children, the development of their abilities and talents, based on an integrated approach. In the history of formation and development of the national education system there is considerable experience in the implementation of integrated education. The essence of the integrated approach is, in particular, to create integrated courses – subjects that adapt to the study and integrate knowledge of several sciences or kinds of arts; introduction of thematic days, which unite blocks of knowledge in different subjects, topics around one problem in order to enrich the information and emotional perception, thinking, feelings of the student.

Originality. The scientific novelty of the research results is that for the first time a comparative analysis of

the problems of implementation of integrated learning and the readiness of future primary school teachers for its implementation.

Conclusions and specific suggestions of the author. In the present-day challenges, the problem of the readiness of future primary education teachers for integrated learning on the basis of humane and constructive dialogue interaction, who is capable of working on the principles of partnership pedagogy, is becoming relevant. That is why in the process of future primary school teachers training for professional activity, higher education institutions must ensure their ability to:

- acquire, replenish and expand their knowledge about the peculiarities of pedagogical activities in primary school; to analyze the experience and educational practice of primary school in the most developed countries of the world;

- select an educational material in order to form interest in learning children;

- select and combine optimal forms, methods and means to achieve the goal in the educational process of primary school;

- provide and evaluate the consequences of the implementation of modern pedagogical teaching technologies;

- be able to manage the educational process in order to prevent learning difficulties and conflict situations, stimulate students' educational activities.

Keywords: future primary school teacher; integrated learning; the principle of child-centeredness; the principle of individual approach; curriculum; democratization of the educational process.

Одержано редакцією 02.04.2020
Прийнято до публікації 30.04.2020